

MODEL KOGNITIVNOG OŠTEĆENJA

Claudia Allen

DUBRAVKA ŠIMUNOVIĆ

-
- baziran na radu Piageta
 - središnja teorija modela je procjena klijentove sposobnosti učenja (usvajanja novih sadržaja)
 - Alzheimerovo oboljenje, druge demencije, TOM, delirijum, multipleskleroza, Parkinsonova bolest, shizofrenija, afektivni poremećaji, intelektualne poteškoće, cerebralna paraliza
-

Neke od pretpostavki navedenog modela:

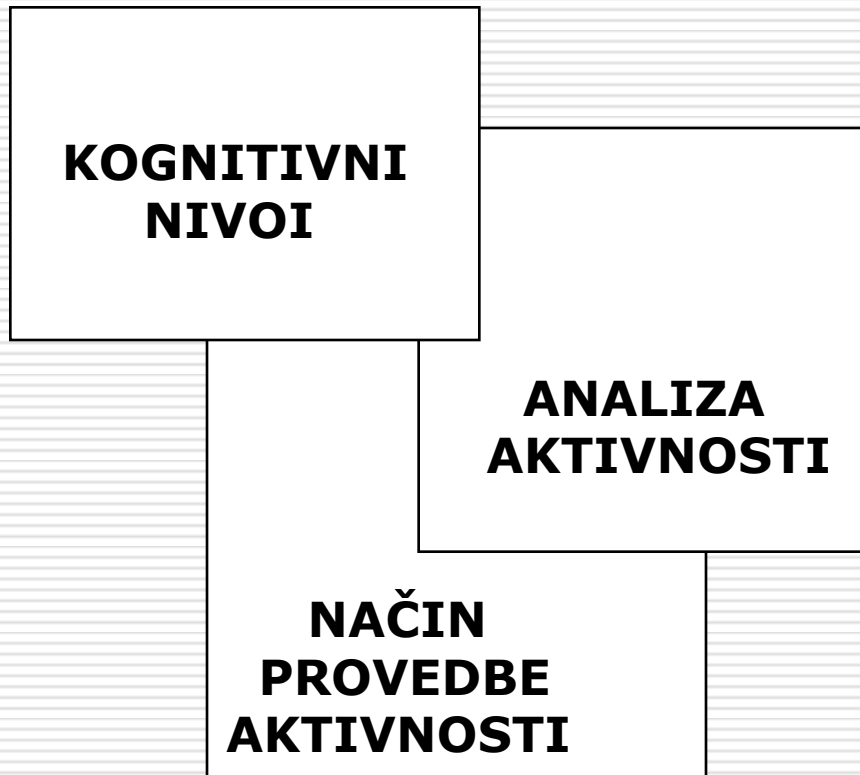
- ozbiljnost mentalnih poremećaja je prosuđena na osnovu posljedica, kapaciteta osobe u razmišljanju, radu i učenju
 - srednji mentalni poremećaji kompenzirani su učenjem psiholoških nadomjestaka, za normalne mentalne procese
 - neki mentalni poremećaji mogu biti vezani sa ograničenom mentalnom sposobnošću, koja ne može biti korigirana samo s time što osoba kaže ili radi
-

□ neki mentalni poremećaji mogu biti kompenzirani s okolinom koja će preuzeti brigu kao nadomjestak za normalni mentalni proces i identificirati normalne procese koji se još mogu upotrijebiti

□ sve ostale mentalne sposobnosti mogu biti angažirane u izvođenju realnih dugoročnih aktivnosti svrhovitih za klijenta, a praktičnih za njegovatelja

□ kod osoba koje ne mogu naučiti koristiti psihološku kompenzaciju efektno, kompenzacija može poboljšati kvalitetu života osobe s kognitivnom nesposobnošću

- **KONCEPT JE POVEZAN S KOGNITIVNIM NIVOIMA, NAČINIMA IZVEDBE I ANALIZOM AKTIVNOSTI (navedeno je također i područje promatranja)**
-

STANDARDIZIRANA PROCJENA

ACL (Allen Cognitive level)

Procjena se sastoji od 6 kognitivnih stupnjeva:

1. Stupanj- Automatske aktivnosti

Npr. klijenta je potrebno nadzirati tijekom aktivnosti hranjenja; sposoban je komunicirati samo pomoću gesti....)

2. Stupanj- Posturalne aktivnosti

Npr. klijent ima sposobnost posturalnog poravnavanja; stereotipije; fluktuirajuća pažnja; potrebno verbalno vođenje,...

3. Stupanj- Manualne aktivnosti

Npr. samostalna izvedba aktivnosti samozbrinjavanja (osobna higijena, oblačenje...), za provedbu istih u određenom vremenskom periodu potreban nadzor....

4. Stupanj- Ciljane aktivnosti

Npr. klijent je sposoban komunicirati ako se radi o njemu poznatoj temi iz prošlosti, dugoročno pamćenje narušeno, kratkoročno očuvano...

5. Stupanj- Istraživačke aktivnosti

Npr. klijent uči metodom pokušaja i pogrešaka; komunicira o prošlim i sadašnjim događajima; poteškoće se javljaju na polju planiranja, sekvencioniranja, apstrakcije i deduktivnog zaključivanja...

6. Stupanj- Planirane aktivnosti

Npr. klijent je u mogućnosti posavljati hipoteze, očuvano apstraktno mišljenje, može slijediti verbalne i pisane upute....

Klasifikacija:

- određuje se na kojem se stupnju nalazi klijent
 - stupanj 1 označava teško kognitivno oštećenje
 - stupanj 6 označava normalno funkcioniranje
-

Cilj radno terapijskog tretmana optimalizirati funkcioniranje klijenta ovisno o njegovom kognitivnom stupnju!

- ~~Procjena uključuje inicijalnu procjenu ACLS za određivanje klijentove funkcionalne sposobnosti u izvođenju aktivnosti~~

Za klijente koji funkcioniraju na niskom nivou

- stimulacije senzomotoričkih aktivnosti

Za klijente koji funkcioniraju na osrednjem ili visokom nivou

- projekti vještina koji se mogu upotrijebiti za kontinuirano učenje aktivnosti i adaptivnog potencijala, kao i promijene u okolini
-

Intervencija će također sadržavati:

- identifikaciju aktivnosti koje klijent može provoditi
 - načine prilagodbe u svrhu kvalitetnijeg obavljanja aktivnosti, primjerice verbalnom uputom, prilagođenom aktivnošću i/ili okolinom, socijalno podrška (potkrepljenje)
 - ne postavljati prevelike zahtjeve pred klijenta
 - uvidjeti da li je učenje uopće moguće (obično je kada je klijent na kognitivnom stupnju od 4 na više), te osigurati adekvatne uvjete za provedbu istog
-